

УДК 336.71

Дзюбановська Н.В., д.е.н., доцент

Маслій В.В., к.е.н., доцент

Західноукраїнський національний університет

ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГ В КРАЇНАХ ЄС: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Траєкторію розвитку світового господарства в цілому та окремих його суб'єктів зокрема, останніми роками визначають цифрові технології. Їх широке застосування, зазначається в доповіді ОЕСР: «дає можливість переосмислити практично всі аспекти життя нашого суспільства, від охорони здоров'я до освіти, від фінансів до торгівлі та від конкуренції до інновацій, що призводить до цифрової трансформації суспільного та особистого життя в результаті цифровізації»[1, с.15].

Вплив цифрових технологій на фінансову систему є найбільш помітний та глибокий, що пов'язане із швидким розвитком електронного уряду, розповсюдженням послуг е-банкінгу, зростанням інтересу до блокчейну та операцій з криптовалютами. Для опису впливу нових технологій на індустрію фінансових послуг застосовується термін «цифрові фінанси», він включає різноманітні продукти, програми, процеси та бізнес-моделі, які трансформували традиційний спосіб надання банківських і фінансових послуг [2].

Одним із видом такого типу послуг є е-банкінг – це домовленість між банком або фінансовою установою та його клієнтами, яка дає можливість здійснювати зашифровані транзакції через Інтернет; він включає в себе все, починаючи від Інтернет-банкінгу та мобільного банкінгу до переказів NEFT і MPS. Інтернет-банкінг останніми роками став альтернативою класичного банківського обслуговування у зв'язку із швидким поширенням використання Інтернету. Як свідчать дані рис.1, в країнах Європейського співтовариства, частка кількості осіб, що використовують інтернет-банкінг зросла за останні 10 років майже на 50%. Серед країн-членів ЄС Інтернет-банкінг у 2022 р.

найбільш поширений у Фінляндії та Данії (де відповідно 94,68% та 94,35% людей заявило, що ним користуються), за якими йдуть Нідерланди (90,72%); найменші значення зафіксовано в Румунії (19,19%) та Болгарії (22,44%) [3].

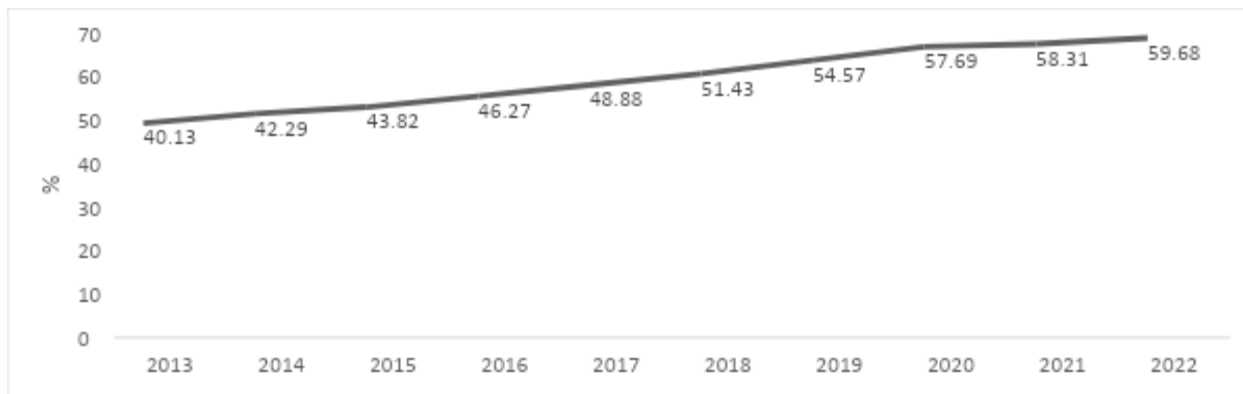

Рисунок 1. Відсоток осіб в країнах ЄС, що використовують Інтернет-банкінг [3]

Цю тенденцію також прискорила пандемія коронавірусу (COVID-19). Дані наведені на рис.1 не відображають значні географічні відмінності, оскільки є усередненими. За даними статистичної організації Європейської Комісії [3]: в перший рік пандемії найбільше зростання використання Інтернет-банкінгу серед країн ЄС спостерігалось в Ірландії (9,72 п.п.), Кіпрі (7,26 п.п.), Іспанії (6,22 п.п.). В таких країнах, як Чехія, Латвія, Угорщина, Словенія спостерігалось збільшення даного показника на понад 5,0 п.п.; а вже в 2020 році, порівняно із 2018 роком в Кіпрі зафіксовано зростання даного показника на 18,84 п.п., Іспанії на 13,44 п.п., Ірландії на 11,32 п.п.

Банки використовують Інтернет не тільки як інноваційний спосіб розрахунків та для підвищення зручності клієнтів, а також як інструмент зменшення витрат та збільшення прибутку. Постійні витрати для учасників ринку банківських послуг стають нижчими, за рахунок скорочення мережі відділень, а бажання клієнтів здійснювати банківські операції в режимі «он-лайн» збільшують діапазон пропонованих послуг. «Он-лайн» можливість здійснювати потрібну операцію є дуже зручною для клієнтів, однозначно, вони будуть прагнути обрати цей економічний та ефективний варіант. Потенційне підвищення ефективності від впровадження цифрових технологій

в банківську індустрію не обмежується скороченням мережі відділень. Цифрові технології дають можливість банкам надавати більш інтегровані платформи та сховища даних.

У середньостроковій перспективі, як зазначає член Наглядової ради Європейського центробанку Kerstin af Jochnick: «головним завданням для банківської системи ЄС є подолання тих викликів, які ще до пандемії та війни в Україні вийшли на перший план порядку денного: необхідність повного переходу банків на цифрові технології, збільшення інвестицій в цифровізацію, як один із способів підвищення ефективності, зростання залежності від операційних та кіберризиків» [4].

З огляду на те, що цифрова трансформація буде мати вирішальне значення для стабільності бізнес-моделі банківської діяльності, перспективним, буде цілеспрямований збір інформації щодо цифровізації банків, розробка єдиного словника даних з метою упорядкування ліній звітності та інтеграції структур звітності, вдосконалення регуляторного законодавства для забезпечення належного регулювання та контролю за новими способами надання послуг і підтримки пруденційної безпеки та надійності в рамках Закону про цифрову операційну стійкість (DORA) і регулювання ринків криптоактивів (MiCA). В контексті вищезазначеного, для вітчизняного ринку банківських послуг важливим є імплементація Національним банком України оновлених та змінених актів ЄС щодо фінансових послуг, європейських норм з питань захисту прав споживачів та лібералізації валютного регулювання.

Література

1. OECD (2021), Beyond COVID-19: Advancing Digital Business Transformation in the Eastern Partner Countries. URL: <https://www.oecd.org/eurasia/digitalisation.htm>

2. Digital finance: офіційний сайт Європейської Комісії. URL: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/digital-finance_en
3. Eurostat database: офіційний сайт Європейського Співтовариства. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
4. Jochnick K. Boosting banking resilience to adverse external shocks. Електронний ресурс. URL: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/interviews/date/2023/html/ssm.in230110~27fd2272fa.en.html>

УДК 657:004

*Бунда О.М., к.е.н., доц.
Тимченко Ю.А., магістр*

Київський національний університет технологій та дизайну

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІНСЬКОМУ ОБЛІКУ

В умовах глобалізації усіх економічних процесів, постійного науково-технічного прогресу виникає необхідність в застосуванні інформаційних технологій в управлінні підприємством, зокрема в управлінському обліку.

Застосування новітніх інформаційних систем і технологій в управлінському обліку є невід'ємною складовою діяльності будь-якого підприємства, що дозволить не лише систематизувати облікові дані в електронному вигляді, але і моніторити фінансово господарську діяльність підприємства в режимі реального часу.

Перевагою інформаційних технологій є формування в електронному вигляді облікових даних, які характеризують фінансово господарську діяльність підприємства в режимі реального часу [1, с. 497].

Управлінський облік поєднує в собі такі функції: збір інформації щодо фінансових та не фінансових даних про діяльність підприємства; планування